

“SEN SANA NE SANIRSAN...”

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 15 Eylül 2015 07:27 -

Doğum ve ölüm tarihleri tam belli olmayan Yunus Emre'nin 1240-1320 tarihleri arasında yaşadığı sanılıyor. Bu tarihler doğruysa 80 yıl ömür sürmüş demektir. Ona “Koca Yunus” diyorlar. Kocalığı yalnız o dönemin ölçülerine göre uzun yaşamasından değil, bir bilge olmasından. 100 Büyük Türk'ten biri sayılır ama büyüklüğü ülkeler fethetmesine, ordulara kumanda etmesine değil, yazdığı şiirlerle kalpleri fethetmesine dayanıyor.

Kimlerin kalbini? Zalimlerin, zenginlerin, kıyıcıların değil. Anadolu'nun yoksul ve ezilen köylülerinin. Nitekim softa Molla Kasım onun şiirlerini şeriata aykırı görüp tek tek yakarken köylüler yüzyıllarca onun şiirlerini ezberlerinde tutmuşlar. Dervişler, gittikleri yerlerde başkalarına ulaştırmışlar.

Kanuni devrimde onun şiirlerinin yasak olduğunu duymuşsunuzdur.

İşte bu Koca Yunus, bir şiirinde şöyle diyor:

“Sen sana ne sanırsan

Ayrığa da onu san

“SEN SANA NE SANIRSAN...”

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 15 Eylül 2015 07:27 -

Dört kitabın manası

Budur eğer var ise”

Kendimizi ortaokul sınıflarından birinde Türkçe dersinde kulak kesilmiş öğrenciler karşısında farz ederek bu dizeleri bir de bugünkü dille söyleyelim:

“Sen kendin için ne istiyorsan, başkaları için de onu iste. İncir, Zebur, Tevrat ve Kur’an'ın bir anlamı varsa budur.”

Yunus, felsefesini Ortaçağ dünyasındaki değer yargıları üzerinden anlatıyor. Duyup bildiği belli başlı dinlerin tek bir anlamı olduğunu, bunun da herkesi kendin gibi bilmek olduğunu söylüyor. Sen ezilmek istemiyorsan, başkaları ezmeyeceksin. Hakarete uğramak seni incitirse, başkalarını da incitir. Sen bir dine inanıyorsan, başkaları da başka dinlere inanıyor. Senin bir dilin varsa, başkalarının da dili var...

Ortaçağ, karanlıklar dönemidir. İstilalar, savaşlar, işkenceler, insanların yerlerinin ve yurtlarının istila edildiği bir devirdir ama ezilen sınıflar içinde demokratik bir kültürün geliştiği bir dönemdir de. Yunus'un yaşadığı dönemde Anadolu halkı perme perişandır. Moğollar Anadolu'yu istila etmiş, asmış, kesmiş, taş üstünde taş bırakmamıştır. Anadolu Selçuklu devleti Moğolların işbirlikçisi haline gelmiştir. Bu devletin başındakiler, yani Konya sarayı, aslını, neslini unutmuştur. Anadolu köylüsü gibi güngörmüş, çileler çekmiş, Tabduk'un dergâhına 40 yıl boyunca odunun bile eğrisini taşımamış olan Yunus, artık bir bilgedir. Değişleriyle halkın umudunu ayakta tutmaya çalışmaktadır. Bu nedenle, Anadolu'da kendisi için yedi mezar

“SEN SANA NE SANIRSAN...”

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 15 Eylül 2015 07:27 -

ayrılmıştır.

Onun yattığı yer olduğu söylenen mezarını gördünüz mü? Polatlardan sonra Sivrihisar'a varmadan veya Batıya doğru Sivrihisar'ı geçtikten sonra bir yol ayrılır. Tepeleri aşınca Sarıköy'e inersiniz. Mezarının başında bir taş bile yoktur. Tam da ona yaraşır bir sadelik içindedir. Gerçi, sonradan biraz üst tarafa büyücek bir türbe yapmışlar, sonra bunu da küçük görüp daha büyük bir müze mezar inşa etmişlerdir Yani Yunus'u kendilerine benzetmeye çalışmışlardır ama Yunus, o basit taşlarla çevrili ilk “sin”e layıktır.

Onun başına çömelin, Spartaküs'ten Şeyh Bedrettin'e kadar dünyada ve Türkiye'de eşitlik ve özgürlük için yazmış, söylemiş, ayağa kalkmış, gene o topraklarda sanki istilacılara “Sen kendin için ne sanırsan, bizim için de onu san” diye karşı koyan Kuvayı Milliyecileri düşünün.

Yalnız son günlerin can sıkıcı olayları çıktığından beri değil, Kürt sorunu baş gösterdiğinden beri hep Yunus Emre'nin yukarıdaki deyişini hatırlarım. Mektep medrese görmüş, mevki makam sahibi bunca insanın aradan yedi yüz yıl ve insanlık bunca acı deneylerden geçtikten sonra neden hâlâ kendilerine, kendi kabilelerine, kendi soylarına, kendi topluluklarına üstün bir yer ayırdıklarına, nasıl olup da diğerlerinin haklarını yok saydıklarına şaşar şaşar kalırım!

Terör, şiddet, ölüm, taş, sopa, mermi, 400 vekil, olağanüstü hal... Bunların tümü Yunus gibi engin düşünememekten kaynaklanıyor. (14 Eylül 2015)

“SEN SANA NE SANIRSAN...”

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Salı, 15 Eylül 2015 07:27 -

Fotoğraf, 24 Temmuz 2004'te Yunus'un yazıda geçen ilk mezarı başında çekilmiştir. Soldaki oğlum Emre.